

Ekonomideki büyüme kademeli olarak hızlanacak

M. Rifat HİSARCIKLIÖĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği

(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (İCCIA) Başkan Yardımcısı ve

Milletlerarası Ticaret Odası (İCC) Yönetim Kurulu Üyesi

baskanlik@tobb.org.tr

Önümüzdeki dönemde yurt içi talebi etkileyen gelir, finansman ve beklentiler kanallarının toparlanmayı destekleyici yönde hareket edeceği ve ekonomideki büyümenin kademeli olarak hızlanacağı tahmin ediliyor. Ayrıca ekonomideki dengelenme sürecinin sonucu olarak **cari dengedeki düzelmelerin** risk algılamalarını olumlu etkilemesi ve istihdamdaki artışın özel kesim talebini desteklemesi öngörülüyor.

Geriye dönüp baktığımızda 2012 yılının son çeyreğinden itibaren küresel ekonomiye ilişkin risk algılamalarında belirgin bir iyileşme yaşanmaya başladı. En kötü risklerin geride kaldığı algılamasının güçlenmesiyle risk iştahında gözlenen artış eğilimi belirginleşti.

Euro Bölgesi'ndeki sorunların çözümüne yönelik atılan somut adımların yanı sıra ABD ve Çin ekonomisine dair olumlu gelişmeler bu eğilimi destekleyen başlıca gelişmeler oldu. Öte yandan, gelişmiş ülkelerde büyüme görünümünün halen zayıf seyrini koruması nedeniyle miktarsal genişleme politikalarına devam ediyor.

Gelişmiş ülkelerde parasal genişleme politikalarının sürmesi, hatta temel ekonomik verilerde düzelmeye sağlanana kadar bu politikalara devam edilmesinin taahhüt edilmesi ve küresel piyasalarda risk alma iştahının artması gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarını hızlandırdı. Böylelikle sermaye akımları yakın tarihin en yüksek seviyelerine ulaştı.

Öte yandan Euro Bölgesi'ndeki sorunların çözümüne dair atılan adımlara rağmen kredi piyasasıyla büyüme görünümündeki zayıf seyir ve kamuyla özel borcun sürdürülebilirliğine dair kaygılar devam ediyor. Dolayısıyla, küresel ekonomideki kırılğanlıklar son dönemde kayda değer biçimde azalmakla birlikte halen önemini koruyor.

Küresel risk iştahındaki artışın belirginleşmesi ve Türkiye'ye yönelik risk algılamalarındaki iyileşme nedeniyle Türkiye'ye sermaye girişlerinde de hızlanma gözleniyor. Bu gelişmelere paralel olarak, kredilerde öngörülenin ötesinde bir artış eğilimi yaşanırken Türk Lirası üzerindeki değerlenme baskısı güçleniyor.

Risk iştahındaki artış ve Merkez Bankası'nın politikalarına bağlı olarak, yılın son çeyreğinde piyasa faizlerinde belirgin düşüşler yaşandı. Nominal faizlerdeki düşüşün enflasyon beklentilerindeki azalışa kıyasla daha belirgin olması nedeniyle yılın son aylarında reel faizlerde de kayda değer bir düşüş meydana geldi.

Öte yandan, son dönemde artan sermaye akımlarının finansal koşullar üzerindeki genişletici etkisinin desteğiyle 2013 yılının ilk yarısında yurt içi nihai talebin beklenenden daha hızlı bir artış gösterebileceği tahmin ediliyor. Sipariş göstergeleri, krediler ve diğer öncü endeksler de bu görünümü destekliyor.

2012 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin verilerine göre, ekonomik büyüme yataya yakın bir seyir izledi. Özel kesim yatırımlarındaki daralmanın sürmesinin etkisiyle yurt içi talep zayıf seyrini korurken, net ihracat büyümenin temel sürükleyicisi olmaya devam etti. Yurt içi talep koşulları özel yatırım talebi kaynaklı olarak zayıf seyrini koruyor.

Yılın son çeyreğine dair veriler ise tüketim ve yatırım talebinde ılımlı bir artış eğilimine işaret ediyor. Buna göre iktisadi faali-

yetler toparlanma eğilimine girdi. Nitekim ekim ve kasım aylarında tüketim mali üretim ve ithalatındaki artış, tüketici güveninde iyileşmeyle beraber özel tüketim talebinde ılımlı artış eğilimine işaret ediyor.

Dördüncü çeyrekte kredilerde gözlenen ivmelenme de yurt içi talepteki canlanma görünümünü destekleyen bir diğer unsur. Net dış talebin ise önceki çeyreklerde olduğu gibi dördüncü çeyrekte de büyümeye pozitif katkıda bulunması öngörülüyor.

Özetle, 2012 yılına ait göstergeler uygulanan politikaların etkili olduğunu gösteriyor. Bu dönemde büyüme kompozisyonu daha sağlıklı bir görünüme kavuşurken ekonomideki dengelenme süreci belirginleşti. Nitekim cari işlemler dengesindeki iyileşme sürerken net ihracatın büyümeye katkısı belirgin şekilde arttı.

Yakın dönem göstergeleri iktisadi faaliyetteki artış eğiliminin dördüncü çeyreğin ardından 2013 yılının ilk çeyreğinde belir-

RİSK İŞTAHINDAKİ ARTIŞ VE MERKEZ BANKASI'NIN POLİTİKALARINA BAĞLI OLARAK, YILIN SON ÇEYREĞİNDE PİYASA FAİZLERİNDE BELİRGİN DÜŞÜŞLER YAŞANDI.

ginleşerek süreceğine işaret ediyor. Gerek tüketici kredilerinde gerekse ticari kredilerde yakın dönemde ivmelenme gözleniyor. Buna ek olarak tüketici ve yatırımcı güvenindeki gerileme sona erdi ve yerini iyileşme eğilimine bıraktı. Bu göstergeler, önümüzdeki dönemde özel kesim talebinin artış eğilimini koruyacağı öngörüsünü destekliyor.

Diğer taraftan küresel ekonomiye dair daha olumlu bir görünüm ortaya çıkması, bu doğrultuda ürün ve pazar çeşitlenmesi vasıtasıyla ihracatın sergilediği olumlu performansın sürmesi bekleniyor. Böylelikle cari işlemler açığının da istikrarlı bir seyir izleyeceği düşünülüyor.

Önümüzdeki dönemde yurt içi talebi etkileyen gelir, finansman ve beklentiler kanallarının toparlanmayı destekleyici yönde hareket edeceği ve ekonomideki büyümenin kademeli olarak hızlanacağı tahmin ediliyor. Ayrıca ekonomideki dengelenme sürecinin sonucu olarak cari dengedeki düzelmelerin risk algılamalarını olumlu etkilemesi ve istihdamdaki artışın özel kesim talebini desteklemesi öngörülüyor.